

Rikksentorjuntaneuvoston tutkimusjaoston kannanotto tutkimustietoon perustuvan rikksentorjunnan kehittämiseksi

Rikksentorjuntaneuvoston tutkimusjaosto on työssään pyrkinyt edistämään rikksentorjunnan empiiristä arviointitutkimusta.

Vain arviointitutkimuksen avulla voidaan todeta, onko jokin toimenpide rikollisuutta vähentävä vai tehoton. Tutkimuksessa on myös havaittu tilanteita, joissa rikksentorjunta lisää rikollisuutta. Siksi vaikutusten arviointi on äärimmäisen tärkeää. Kaikki toimenpiteet olisi syytä arvioida empiirisesti. Vain siten voidaan harjoittaa näyttöön nojautavaa rikksentorjuntaa ja kriminaalipolitiikkaa. Tämä koskee kaikkea toimintaa, myös ja erityisesti julkisista varoista rahoitettavaa toimintaa. Vain arviointitutkimuksen tekemisen ja/tai koostamisen avulla voidaan välttää se, että julkisia varoja käytetään tehotomaan toimintaan tai toimintaan, joka lisää rikollisuutta tai turvattomuutta.

Jaosto esittää nykyisen toimikautensa loppukannanottona seuraavaa:

Rikollisuuden mittaaminen

Rikollisuuden mittarit ja osoittimet ovat arviointitutkimukselle tärkeitä, koska niillä mitataan sitä, mitä halutaan vähentää: rikollisuutta ja turvattomuutta. Myös kansallisen yleistrendin kuvaus on paikallisen rikksentorjunnan kannalta välttämätöntä. Suositukset tältä osin:

1) Varmistetaan kansallisten kokonaisrikollisuuden osoittimien jatkuvuus. Näistä keskeisimmät ovat Kansallinen rikosuhritutkimus, Henkirikollisuuden seurantajärjestelmä, Nuorisorikollisuuskysely, Yritysuhritutkimus ja Kouluterveyskysely.

2) Kyselyjärjestelmien osalta varmistetaan käytettyjen, rikollisuutta ja rikksentorjuntaa koskevien kysymysten yhteensopivuus, esimerkiksi eri kansallisissa kyselyissä ja toisaalta kansallisten ja paikallisten kyselyjen välillä. Samalla esitetään paikallisten kyselyjen voimakkaampaa koordinaatiota, koska kyselyjen tulvalla saattaa olla vastausprosentteja vähentävä vaikutus.

3) Tuetaan rekisteritutkimusta yleisesti sekä lisäämällä informaatiota siihen liittyvistä tietosuojaanäkökohdista ja puitteista.

Rikksentorjunnan arviointitutkimuksen rahoitusperusta

4) Parannetaan rikksentorjunnan empiirisen arvioinnin rahoitusperustaa. Nykyisellään säännöllistä rahoitusta ei ole. Projektirahoitusta on satunnaisesti (esim. VN-TEAS). Projektirahoitus ei kuitenkaan tue alan osaamisen kehittymistä ja kasaantumista. Perustutkimusta rahoittavat tiederahoittajat eivät yleensä rahoita empiiristä arviointitutkimusta.

Olisi ainakin tavoiteltava tilaa, että uuden toimintamuodon aloittaminen kytkettäisiin rahoitettuun arviointitutkimukseen.

Arviointitiedon koostaminen

5) Jatketaan jaoston perustaman *Rikksentorjunnan arviointitutkimuksen tietokannan* ylläpitoa ja kehittämistä. Tehostetaan siitä tiedottamista ja laajennetaan se kattamaan myös opinnäytetyöt.

6) Koska tutkimustietoa on globaalisti hyvin paljon, jaosto suosittaa systemaattisen katsauksen metodologian lisääntyvää käyttöä rikksentorjunnan kehittämisessä. Ennen uusien menetelmien käyttöönottoa tai rahoittamista olisi selvitettävä menetelmää koskeva tutkimustilanne maailmalla. Tutkimustilanteen kartoitus edellyttää systemaattisuutta.

Arviointitutkimuksen osaamisperusta

7) Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioiva tutkimus on metodologisesti vaativaa ja edellyttää tutkijakoulutusta. On tarpeen selvittää alan menetelmäosaamisen ja -koulutuksen tilannetta tukevien toimien tarpeen arvioimiseksi.

Muut ehdotukset

8) Perustetaan rikksentorjunnan arviointitutkimuksen palkinto, jonka oikeusministeriö jakaa neljän vuoden välein. Kyse on soveltavan arviointitutkimuksen palkinnosta, ei perustutkimuspalkinnosta. Tärkeimpänä kriteerinä on palkittavan tutkimuksen hyödyllisyys konkreettisen rikksentorjunnan kehittämiselle. Palkinto voitaisiin myöntää vain tutkimukselle, jonka tiedot on syötetty tutkimusjaoston kehittämään Rikksentorjunnan arviointitutkimuksen tietokantaan. Palkinto pyrkii osaltaan tukemaan arviointitutkimuksen arvostusta.

9) Huomioidaan rikksentorjunnan empiirisen tutkimuksen ja arvioinnin näkökulma oikeusministeriön seuraavaa tutkimusstrategiaa laadittaessa.

Ylipäätään jaosto katsoo, että rikksentorjunnan arviointitutkimuksen puitteita ja edellytyksiä on syytä kehittää pitkällä, strategisella aikajänteellä.

31.8.2018